Τζό Πένχολ: Μπλέ πορτοκάλι
Άπλό Θέατρο – Νέα Σκηνή

Τό Μπλέ Πορτοκάλι τοῦ Τζό Πένχολ, πού ἀνέβασε τό Άπλό Θέατρο στή δεύτερη σκηνή του, ἐκκινεῖ ἀπό τό πρόβλημα τῶν διαγνωστικῶν ὁρίων πού προσδιορίζουν τή σχιζοείδεια ἔναντι ὁριακῶν γιά παρατεταμένη νοσηλεία ψυχωσικῶν διαταραχῶν, προκειμένου νά θέσει ζητήματα ἀποασυλοποίησης τῶν ψυχιατρικῶν ἀσθενῶν συναρτήσει τοῦ κοινωνικοῦ στιγματισμοῦ τους, ἀλλά καί τοῦ βαθμοῦ ἐπίδρασης τῶν πολιτισμικῶν συμφραζομένων σέ ὅ,τι τό ἑκάστοτε κοινωνικό περιβάλλον ἀποδέχεται ὡς ψυχικά νοσηρό ἤ ὑγιές.

Συγχρόνως – καί καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἀμιγῶς ψυχιατρικοῦ ἐπιπέδου – θίγεται ἡ ἐμπλοκή τῆς ἐπιστημονικῆς ἄποψης καί τῆς γνωμοδοτικῆς εὐθύνης τοῦ γιατροῦ μέ τίς δομές ἐξουσίας πού συνιστοῦν τό σύστημα ὑγείας ἀπ' τή μιά καί τό ἀκαδημαϊκό κατεστημένο ἀπ' τήν ἄλλη, ἡ δεοντολογική ὁριοθέτηση τῆς ἐρευνητικῆς καί τῆς κλινικῆς ἰατρικῆς καί ἡ ἀντιμετώπιση τῶν ψυχικά νοσούντων ἀπό τήν ὀπτική τῆς πολιτικῆς ὀρθότητας.

Στό βάθος, συνισταμένη ὅλων τῶν ἐπιμέρους θεμάτων ἀποτελεῖ ἡ κυρίαρχη γνωσιολογική ἀπορία πού συναρτᾶται μέ τήν ἀποκωδικοποίηση τῆς ἀνθρώπινης ἀντίληψης ὡς κοινῆς πραγματικότητας ἤ ὡς κοινῆς συμφωνίας. Ἐάν κάποιος βλέπει «μπλέ πορτοκάλια», ποιός πραγματικά μπορεῖ νά ἀποδείξει ὅτι τό σωστό τους χρῶμα εἶναι τό πορτοκαλί; Καί ἄν τό ἐπιχειρεῖ καί τό ἐπιτυγχάνει, πόσο ἡ ἐπικράτησή του ὀφείλεται στήν πραγματική γνώση γιά τήν κοινότητα τῆς ἀνθρώπινης ἀντίληψης ἤ κατά πόσον ἁπλῶς ἀποτελεῖ ἀπόδειξη ὅτι ἡ πρόσληψη τοῦ ἐν λόγω ἐρεθίσματος ἀξιολογεῖται στό πλαίσιο τῆς ἐξαντικειμενικοποίησης μιᾶς ὑποκειμενικῆς ἀντίληψης, ὅπως αὐτή ἐπιβάλλεται στά μέλη ὁποιασδήποτε ἀνθρώπινης κοινότητας;

Τά θέματα περνοῦν μέσα ἀπό τήν τριαδική σχέση «ἀσθενής - εἰδικευόμενος γιατρός - ἐπικεφαλῆς ἐπιβλέπων γιατρός», ἡ ὁποία ἐπιτρέπει μιά πληθώρα σύνθετων σχέσεων ποικιλοτρόπως ἐξουσιαστικῶν καί μή.

Ἡ παράσταση πού σκηνοθέτησε ἡ Ρούλα Πατεράκη, ὀργανώθηκε σέ ἀλληλοτεμνόμενους κύκλους, ἀναδεικνύοντας τίς δυαδικές σχέσεις γιά νά συγκροτήσει δι' αὐτῶν τήν τριαδική. Βασισμένη στή θεατρικά ρέουσα μετάφραση τῆς Κατερίνας Χαλκίδου, πού βοήθησε τήν ἐπικοινωνιακή ἰσχύ ἑνός ὄχι ἰδιαιτέρως «εὔκολου» ἔργου, ἡ κ. Πατεράκη ὀργάνωσε ἀνθρώπινες συγκρούσεις, ἀποφεύγοντας νά ἰδεολογοποιήσει ἐμφανῶς ἕνα θέμα μέ οὕτως ἤ ἄλλως ἀρκούντως ἐγκεφαλικές συνάφειες.

Ὁ Ἠλίας Λογοθέτης ἔδωσε μέ τά οἰκεῖα μέσα του τήν ἠττα τοῦ κλινικοῦ πού διακαῶς ἐπιθυμεῖ τήν ἀκαδημαϊκή καριέρα, βαφτίζοντάς την μέ ποικίλα ὀνόματα, ὅπως πάθος γιά τήν ἔρευνα, προστασία τοῦ ἀσθενοῦς κ.λπ. Ὁ Σταῦρος Καλλιγᾶς ἀπέδωσε ὀρθά τον ἀδύνατο – ἀπό κάθε ἄποψη, ὡς ψυχιατρικό ἀσθενή, ὡς ἔγχρωμο καί ὡς προερχόμενο ἀπό τά κατώτερα οἰκονομικά στρώματα – πόλο, ἐμμένοντας ἴσως κάπως περισσότερο στίς ρεαλιστικές λεπτομέρειες μιᾶς συγκεκριμένης ψυχοπαθολογικῆς καί φαρμακολογικῆς κατάστασης (π.χ. μέ τήν ἔμφαση στό ἐξωπυραμιδικό σύνδρομο), διακινδυνεύοντας ἴσως κάποιον ἀποπροσανατολισμό θεατῶν χωρίς παρεμφερεῖς ἐμπειρίες. Τέλος, ὁ Ἀλέξανδρος Σταύρου, χωρίς νά στερεῖται προσόντων, διακρίνεται ἐντούτοις ἀπό κάποιον σκηνικό ναρκισσισμό, πού συχνά συσκοτίζει τήν ὑποκριτική του ἐμβέλεια.

ΕΛΣΑ ΑΝΔΡΙΑΝΟΥ